

delovati za slovenstvo, jugoslovanstvo in slovenstvo, je mislil pokojnik, da je sokolska ideja, naš Sokol. Temu je zato posvetil vse svoje moči. L. 1907 je postal starosta Slovenske sokolske zveze, na Vidov dan l. 1919 pa starosta ujedinjenega jugoslovenskega sokolstva. V težkih letih je načeloval dr. Oražen Sokolstvu. L. 1908 so po septemberskih dogodkih v Ptiju začeli pokati strelji po ljubljanskih ulicah. Zbesnela nemška sila je videla prav v sokolstvu svojega neizprosnega sovražnika. Pokazali so Nemci to že Ptiju, ko se sokolska rdeča srajca v mestu niti pokazati ni smela, pokazali pa tudi drugod, kamor je le segla moč nemške nasilnosti. Še hujši pa so bili za Sokolstvo dnevi svetovne vojne. Saj je nemška birokracija instinkтивno čutila, da zavedno, značajno sokolstvo ne more delati proti lastnemu narodu. Začelo se je preganjanje, ktero je moral trpeti tudi pokojni dr. Oražen.

A prišel je dan vstajenja! Ko je doživel rajni triumf Srbstva in ujedinjeno Jugoslavijo, je mogel biti prvič globoko srečen, zakaj izpolnil se mu je njegov mladenički ideal. Takoj je ponudil vse svoje sile in vse svoje znanje mladi državi.

Svoje plemenito srce je pokazal pokojnik tudi ob svoji smrti. Vse svoje veliko premoženje (govori se o 10 milijonih) je zapustil naši mladi univerzi, da ustanovi Oražnov dom, v katerem bi imeli prosto stanovanje potrebni slov. akademiki, v prvi vrsti medicinci.

Še enkrat: Tancig — nemškutar.

Pod to notico trdi „Straža“ v svoji 28. številki, da ne more preklicati svojih trditev, dokler g. Tancig ne dokaže svojega narodnostnega čuvstvovanja na podlagi legitimacij narodnih primorskih društev.

Z ozirom na te napade so nam došla o narodnosti g. Tanciga in njegove obitelje tako sijajna spričevala, kakor bi jih mogel dobiti malokateri Slovenec, katerih pa radi pomanjkanja prostora žalibog ne moremo objaviti v celoti, ki so pa vsakemu v vpogled na razpolago.

„Istini na voljo čast mi je izjaviti:

Sa g. E. Tancigom bio sam zajedno više godina.

Bila se je izmedju nas Jugoslavena i taljansko-njemačkima podrepinama neprestano nacionalna borba u koju smo angažirali i naše uglednije ljude. Duša čitave te borbe bio je

Tobak.

(Konec.)

Ako hočeš vzgojiti krepke sadike, moraš te, ko dobe 4 liste od dolžine po 1 cm, v prazno leho presaditi ali pikirati. To delo opraviš prilično 3—4 tedne po posevu.

Presad (pikiranje) se izvrši v razdalji 7 cm vsaka rastlina vsaksébi v širini, 4 cm vsaksébi pa v dolžinski smeri.

Resnici na ljubo moramo navesti, da mnogo gojiteljev to presajanje opušča, ker jim je prezamudno. To pa ni priporočati, kajti pikirana rastlina krepkeje rase, ima boljše korenine in bo ta trud vsled neprimereno lepšega uspevanja na prostem polju bogato poplačan.

Da gre delo pri pikiranju hitreje od rok in da se razdalje rastlin pri pikiranju brez truda označijo, se uporablja za to takozvani marker.

Marker si napraviš, ako vzameš kos lesa v debelosti 4 cm, širokosti 40 cm, ter dolžini enega metra. V ta les se v razdaljah 4 cm izvrta 24 lukenc ter zabijejo leseni klinci, ki naj iz lesa v dolžini 4—5 cm štrle. Ker je širina deske 40 cm, se napravi takih klincov šest vrst, to je vsaka vrsta $7\frac{1}{2}$ cm vsaksébi. Na gornji plati deske se napravita dva ročaja v svrhu manipulacije.

To pripravo je priporočati, ker je laže mogoče rastline pikirati v enaki razdalji in

baš g. E. Tancig, koji je upravo divnom smjelošču znau napadati glavara Fabianicha in Njemca Luschützkyja. Osobito sa ovim zadnjim imao je često žestoke napadaje.

Gola je laž, da je g. E. Tancig bio član Schulvereina, istina je pa, da je upravo oduševljeno prisustvovao kod vseh tamošnjih narodnih svečanosti.

Ja sam češče puta javno priznao i sada s osobitim zadovoljstvom ponovno priznajem, da sam ja tek izza druženja sa mojim kolegama g. Tancigom i Rogličem i pod njihovim uplivom što se kaže zagrizen, ekstremni nacionalista i da onako visoko razvijene nacionalne svijesti u obče nisam vido ni izdaleka medju mojim zemljacima Hrvatima, kao medju Slovencima i njegova je gospodja uzor Slovenska, koja, premda je znala i druge jezike, nije htjela principijelno govoriti drugačije nego slovenski.“ Stjepan Vrdoljak u ona doba odbornik Sokola u Volovsko-Opatija in član stareinstva sokol. župe „Vitezovi“ Volovsko-Opatija.

Ivan Flore kot starosta vseh slovenskih prometnih kontrolorjev, ustanovni član Sokola v Št. Petru na Krasu, družbe sv. Cirila in Metoda, izvršujoči in podporni član vseh slovenskih in mnogih jugoslovenskih narodno-podpornih in narodno-kulturnih društev izjavlja:

G. Egona Tanciga poznam še predno je bil vstopil v železniško službo in sem bil celo desetletje njegov neposredni predstavljeni, ko je imenovani služboval kot uradnik v Opatiji-Mataljah, v Divači in Trstu. Poznam njegovo soproga, ki je doma iz znane kraške narodne rodbine, njegova otroka, katerim sta roditelja izbrala pristni slovanski imeni, radi katerih sta imela v času persekcij celo sitnosti. Tancig, kakor tudi njegova soproga sta vedno podpirala narodna in naša kulturna društva ter mnogokrat tudi aktivno sodelovala in nikoli nisem mogel opaziti, da bi se pregrešila zoper katerekoli narodne dolžnosti.

Pozivljam vse tiste, ki niso imeli prilike in sreče, pravočasno pobegniti izpod knute samodržcev, ampak so morali ostati doma, pozivljam jih: Kdo more in sme prvi pobrati kamen ter ga zabrusiti v obraz opljuvanemu, ki se proti anonimnosti niti bojevati ne more! Premisljeval sem, od kod ta brezmejna gonja in prišel do žalostnega prepričanja, da ni to narodna, ampak politična gonja, hinc ille lacrimae!

Jednaka je izjava g. Lojzeta Kovačič, višjega revidenta, kateri istotako izjavlja, da

se more tudi število pikiranih rastlin takoj ugotoviti.

Preden se prične s pikiranjem, se luknjice v lehi z markerjem označijo in lehe poškopijo.

Rastlinice naj se ne pulijo, temveč z lopato v večji množini z zemljo dvignejo ter v plitvo posodo polože.

Iz te posode se rastlinice ena za drugo izlahka z zemljo vred ločijo in presade na mesta, ki so bila z markerjem označena.

Namesto z roko, se prijemajo rastlinice z leseno dvoroglatim vilicam podobno pravu. Držeč v levi roki vilice z rastlino, se z desno roko z lesenim klincem poglobi vdolbino, označeno z markerjem ter se potem previdno postavi tjakaj tobakova rastlina.

Pikiranje so izvršuje ob lepem vremenu.

Ko je izvršeno, se presad dobro zalije. Ako se pikira v gorko lehe, kakor so v navadi pri vrtnarjih, tedaj se iste zakrijejo z običajnimi steklenimi pokrovi. Ti pokrovi ostanejo tako nepretrgoma prva dva dneva po pikiranju. Pozneje se leha odkrije in se zakriva le v mrzlih nočeh, ali ob večjem deževju.

V slučaju, da se presad izvrši v gredicah izven stalnih gorkih leh, je priporačati, ako ni drugega, da se po gredicah položi vejevje in čez to vejevje se v mrzlih nočeh vržejo prti starih vreč ali kaka iz slame napravljena odeja ali kaj podobnega.

Sicer si bo pa naš iznajdljivi kmjet itak zna pomagati, da varuje tobačno rastlino pred pozebo

pozna g. Tanciga kot tovariša že najmanj 10 let in da je narodno popolnoma neoporečen.

Citiramo še samo odstavek iz privatnega pisma nekega prijatelja na g. Tanciga, ki pravi med drugim:

Da Te je ko drugi napao, bilo bi neugodno, ali kada Te napada klerikalac, pod kojim pojmom razumevamo nešto, što je najpokvarenije, najnemoralnije, još austrijskoricansko, skot, koji na djubrište spada, to neka Te se ni malo duboko ne dirne.

Mislimo, da te izjave vsakemu poštenu človeku pač popolnoma zadostujejo.

Jednako lažnjivi so napadi na našega glavarja. Lahko je napadati in obrekovati pod zaščito anonimnosti in poslanske imunitete. Pozivljam pisca, da se podpiše in da mu moremo dokazati resnico pred sodiščem, dokler pa tega ne stori, ga imenujemo javno lažnjivec in podlega obrekovalcu ter s tem končamo.

Dopisi.

Pojasnilo. Z ozirom na razne pritožbe, da imam v mestnem kino na filmih tudi nemške napis, moram pojasniti, da jaz take filme že dobim, da pa je odstranitev nemških napisov združena z raznimi težkočami, da publika hrvatskih napisov ne razume in da imajo z ozirom na to tudi druga taka in enaka podjetja v Mariboru, Celju in drugod tudi nemške napis, ker dobivamo iz naših podružnic filme v hrvatskih in nemških napisih. Sicer pa tudi mnogo slovenščine nezmožnih obiskuje kino. Kot zaveden Slovenec rad bi ustregel željam večine, moram pa računati z obiskovalci posebno radi tega, ker je podjetje silno in močno pasivno in mi je vsak obiskovalec dobrodošel. Kakor hitro se razmere spremenijo in bom dobival filme s samo slovenskimi napisi, ne budem več občinstva nadlegoval z nemškimi napisi. Upam, da bodo pritoževatelji in občinstvo s tem pojasnilom zadovoljni in bodo tudi zanaprej posečali predstave, trudil pa se bom dobiti najboljše in najnovješje filme, da vsestransko ustrezem. Z odličnim spoštovanjem Miško Murko, ravnatelj kina.

Poverjeništvo splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot v Ptiju je sprejelo sledeča darila: od g. Riharda grofa Orssicha 80 kg kuhalne in 80 kg polentne moke, od g. dr. Pirkmajerja, okr. glavarstvo 50 kg

Pikiranje je priporočljivo iz več ozirov. Rastline dobijo zadost prostora za rast in zadost svetlobe. Korenine se pri pikiranih rastlinah vse drugače učvrstijo in razvijejo, kakor če se pusti rastlina v prvotnih posebnih gredicah.

Pikirane rastline gredo redkokaj v nič, ko se v prosto polje presade, ker so čvrste v koreninah.

Razsad tobakove rastline. Priprava polja.

Ko podraste tobakova rastlina v lehi, da ima 5—6 peresc v velikosti prilično 8 cm, je godna za razsad na prosto polje.

Polje, ki se odloči za tobakov razsad, se že jeseni globoko zaorje. Namen tega oranja je, uničiti zarod mrčesev, očistiti njivo plevela ter omogočiti, da atmosferski vplivi (zrak in mrazovi) zemljo zrahlojo.

Spomladi, ko se polje osuši, se navozi gnoja, isti raztrosi ter ponovno, a bolj plitvo ob lepem vremenu zaorje ter z brano prepleče. Da ni orati premokre zemlje, je našemu kmetovalcu itak znano.

Neposredno pred saditvijo se polje še enkrat z brano zrahloja ter na ta način tudi plevel zatre.

Hlevski gnoj goveje živine ali ovčji gnoj naj bo, če le mogoče starejši, da na polju takoj učinkuje. Priporočati je v jeseni ali pozimi, ko je največ časa, da se gnoj napolje na kup na njivo ter dobro pohodi, spomladi pa od tam raztrosi.

Kake 4 tedne po presadu in tudi pozneje se priporoča tobakovo polje z zredčeno